

VĂN MẪU LỚP 11

PHÂN TÍCH BÀI THƠ TÔI YÊU EM CỦA PUSKIN

Phân tích bài thơ Tôi yêu em của Puskin mà Học247 giới thiệu dưới đây sẽ giúp các em thấy được sự chân thành, đắm thắm của nhân vật trữ tình với người mình yêu. Đồng thời, dàn bài chi tiết và bài văn mẫu này sẽ giúp các em định hướng được cách phân tích một vấn đề, một khía cạnh trong tác phẩm văn học. Mời các em cùng tham khảo!

A. SƠ ĐỒ TÓM TẮT GỢI Ý

B. DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả Pu-skin
- + A-lếch-xan-đơ Xéc-ghe-ê-vích Pu-skin (1799 - 1837).
- + Các sáng tác của Pu-skin thể hiện tuyệt đẹp tâm hồn nhân dân Nga khao khát tự do và tình yêu.
- + Văn chương của Pu-skin là tiếng nói Nga trong sáng, thuần khiết, thể hiện cuộc sống một cách giản dị, chân thực. ⇒ Nhà thơ lỗi lạc của nước Nga và thế giới, được mệnh danh là: “Mặt trời của thi ca Nga”.
- Giới thiệu tác phẩm Tôi yêu em
- + Tôi yêu em là một trong những bài thơ tình hay nhất của Pu-skin, nó như “viên ngọc vô giá trong kho tàng thi ca Nga”

2. Thân bài

a. Những mâu thuẫn giằng xé trong tâm trạng nhân vật trữ tình

*Tôi yêu em đến nay chừng có thể
Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai
Nhưng không để em phải bận lòng thêm nữa
Hay hồn em phải gợn bóng u hoài*

- Hai câu đầu:

+ Nhân vật trữ tình xưng “tôi” → Sắc thái trang trọng, vừa xa cách, vừa gần gũi.

+ “Tôi yêu em”: Lời giải bày, bộc bạch tình cảm chân thành, thiết tha.

+ “Ngọn lửa tình”: Hình ảnh ẩn dụ → Tình yêu cháy bỏng, nồng nhiệt.

+ Giọng thơ có sự dè dặt, ngập ngừng trong lời thổ lộ: “có thể”, “chưa hẳn”

⇒ Qua hai dòng thơ đầu là lời bày tỏ tình yêu chân thành, tha thiết của một trái tim thủy chung.

- Hai câu sau: Lí trí

+ “Nhưng” (quan hệ từ tương phản) → mạch thơ thay đổi đột ngột → tạo mâu thuẫn trong tâm trạng, cảm xúc

+ “Không”: quyết định chối bỏ dứt khoát.

+ “Bận lòng”, “bóng u hoài”: sự éo le trong tình cảm của các nhân vật trữ tình.

→ Lí trí > < tình cảm

→ Sự day dứt do những mâu thuẫn, giằng xé khi ngọn lửa tình yêu đang ngùn ngụt cháy nhưng phải dập tắt ngay để em không phải bận lòng thêm nữa.

⇒ Vẻ đẹp nhân cách của nhân vật trữ tình: trung thực, chân thành, biết vượt qua thói vị kỉ để dành sự thanh thản cho người mình yêu.

b. Nỗi khổ đau tuyệt vọng của nhân vật trữ tình

Tôi yêu em âm thầm không hy vọng

Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen

- “Tôi yêu em” (điệp ngữ): → khẳng định tình cảm với “em”.

- Các trạng thái cảm xúc:

+ “Âm thầm”: nỗi đau giữ kín trong lòng.

+ “Không hy vọng”: không còn niềm tin vào mối tình của mình nữa.

+ “Lòng ghen”: một thứ gia vị để khẳng định tình yêu mãnh liệt.

- Nhịp thơ nhanh, dồn dập, nhiều chỗ ngắt nhịp với những trạng từ chỉ thời gian “khi”, “lúc”

→ Sắc thái đa dạng trong tình yêu.

⇒ Tình yêu đơn phương, khao khát trong thầm lặng, dằn vặt trong tuyệt vọng, đau khổ.

c. Sự cao thượng chân thành của nhân vật trữ tình

Tôi yêu em, yêu chân thành, đắm đắm

Cầu em được người tình như tôi đã yêu em

- “Tôi yêu em” : được lặp lại lần thứ 3 để tiếp tục khẳng định tình yêu “tôi” dành cho “em” là “chân thành, đắm đắm”.

- “Cầu em ... em”: Lời cầu chúc chân thành, cao thượng và hàm chứa nhiều ý vị.

+ “Cầu”: giấu nỗi đau thương, xót xa, hờn ghen để nói lời chúc phúc chân thành.

+ “Như”: So sánh → Khẳng định tình yêu chân thành, không bao giờ lụi tắt mà vẫn dạt dào, thủy chung, ...

→ Biểu hiện của một nhân cách cao thượng, vị tha; một tình yêu có văn hoá.

⇒ Bài thơ dường như là lời từ giả của một tình yêu không thành. Nhưng lời từ giả cuối cùng lại trở thành lời giải bày, bộc bạch một tình yêu chân thành, cao thượng → giá trị nhân văn sâu sắc.

3. Kết bài

- Nội dung

+ Bài thơ thấm đượm nỗi buồn của một mối tình đơn phương nhưng là nỗi buồn trong sáng của một tâm hồn chân thành, mãnh liệt, nhân hậu.

- Nghệ thuật

+ Ngôn ngữ thơ giản dị, trong sáng

+ Điệp khúc “Tôi yêu em” vừa sâu lắng vừa thiết tha lan tỏa toàn bài thơ

+ Chất thơ toát ra từ cảm xúc chân thành, nồng nàn, mãnh liệt

C. BÀI VĂN MẪU

Đề bài: Anh (chị) hãy phân tích bài thơ Tôi yêu em của Puskin

Gợi ý làm bài:

Puskin không chỉ là “Mặt trời của nền thi ca Nga” ở tư cách công dân mà còn là thi sĩ ca hát tình yêu. “Hầu như tình yêu, tình bạn luôn luôn là những tình cảm chi phối nhà thơ nhiều nhất và là ngọn nguồn trực tiếp nhất của hạnh phúc và đau khổ của cả đời ông... Màu sắc chung của thơ Puskin, đặc biệt trong thơ trữ tình, là vẻ đẹp nội tâm con người và lòng nhân ái vượt ve tâm hồn” (Biêlinxki). Cùng với Gửi K, Tôi yêu em là bài thơ nổi tiếng của Puskin về tình yêu. Thời kì sống ở Pêtecbuga, Puskin thường lui tới nhà vị Chủ tịch Viện hàn lâm nghệ thuật Nga để gặp gỡ những người làm nghệ thuật, và cũng vì một thiếu nữ đẹp tên là A. A. Olênhia, con gái vị chủ nhà. Mùa hè năm 1828, nhà thơ ngỏ lời cầu hôn nhưng không được nhận lời. Năm 1829, bài thơ ra đời trên cơ sở của mối tình có thực này.

Thơ tình yêu của Puskin thường bắt nguồn từ những xúc cảm cụ thể, chân thực với những trải nghiệm tình cảm sâu xa. Do đó, đã thể hiện được những vẻ đẹp đa dạng, tinh tế của thế giới tâm hồn con người. Bài thơ Tôi yêu em đã gây một niềm xúc động lớn lao vì đã vươn tới

những giá trị tinh thần chung của loài người: Những tình cảm chân thành, cao thượng, nhân ái của tình yêu chứa đựng trong những lời lẽ giản dị, trong sáng nhất.

Bài thơ có thể được chia thành hai phần: Bốn câu đầu, nhân vật trữ tình - tôi, khẳng định tình yêu vẫn còn nhưng xin rút lui vì không muốn gây phiền muộn cho người mình yêu. Bốn câu cuối, đồn tả các cung bậc khác nhau của tình yêu và lời khẳng định một tình yêu đậm thắm, chân thành.

Điệp khúc tôi yêu em là giọng điệu chủ đạo của bài thơ. Trong tiếng Nga, với hai đại từ ya và vư có thể dịch sang tiếng Việt thành một số cặp quan hệ như tôi yêu cô, anh yêu em, tôi yêu em. Đối với tiếng Việt, đại từ xưng hô chỉ đổi thay một chút là quan hệ và sắc thái tình yêu cũng đổi khác. Tôi yêu cô bộc lộ một khoảng cách xa, trang trọng, ít tình cảm, hơn nữa, từ cô trong tiếng Việt ít chỉ quan hệ tình yêu. Còn anh yêu em thì thân thiết, gần gũi quá, trong trường hợp này chưa thật phù hợp. Sử dụng tôi yêu em, bản dịch của Thúy Toàn đã diễn tả chính xác một quan hệ vừa gần vừa xa, vừa rụt rè vừa đậm thắm. Nhân vật tôi chưa thân thiết với cô gái đến mức xưng anh. Khi xưng tôi quan hệ tình yêu lại mang một sắc thái trầm tĩnh, tự tin, đúng mực, có mang ý thức về mình. Nét tinh tế trong quan hệ hai nhân vật được bộc lộ qua hai đại từ nhân xưng tôi và em này.

Mở đầu bài thơ là điệp khúc khẳng định: Tôi yêu em, một lời bộc lộ chân thành xuất phát từ một trái tim trung thực, báo hiệu một tình yêu thực sự. Tôi yêu em, lời lẽ giản dị mà mang bao nỗi quyến rũ, bí ẩn muôn đời:

Tôi yêu em đến nay chừng có thể

Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai

Lời thơ chậm rãi, tình thơ thâm trầm, kín đáo. Một sự khẳng định pha chút cân nhắc, dè dặt với những từ có thể, chưa hẳn (nguyên văn: Tình yêu có lẽ chưa hoàn toàn lụi tắt trong tôi). Dùng một từ ngữ mang tính phủ định, chưa hoàn toàn lụi tắt, nhân vật trữ tình bày tỏ một tình yêu, một say mê mang dáng vẻ âm thầm, dai dẳng, dấu hiệu của những cảm xúc vững bền, của một trái tim chung thủy, không phải là sự đam mê bột phát vụt sáng lóe rồi lụi tàn ngay đấy. Mạch thơ chuyển đột ngột:

Nhưng không để em bận lòng thêm nữa

Hay hồn em phải gợn bóng u hoài

Câu thơ toát lên cái điềm tĩnh của lí trí, cái dồn nén của cảm xúc. Điệp từ không (nguyên văn: "Mong sao nó không làm em bận khoăn thêm nữa. Tôi chẳng muốn làm em buồn vì bất cứ lẽ gì") nhấn mạnh sự dứt khoát: Cần phải dập tắt ngọn lửa tình yêu (dù chỉ là âm thầm, dai dẳng) để tránh cho em phải bận lòng, tránh cho hồn em phải gợn bóng u hoài. Lời thơ như một lời tự nhắc nhở, một sự tự ý thức về tình yêu của mình và cũng như một lời nói bên trong đầy dịu dàng, trân trọng với hồn em. Nhưng đằng sau những lời lẽ điềm tĩnh, đúng mực ấy là bao nỗi niềm, bao sắc thái của tình yêu: Có cái chua xót của thân phận vì nếu tình yêu không đem lại hạnh phúc, niềm vui mà chỉ là nỗi băn khoăn, buồn bã cho người mình yêu thì nên chấm dứt tình yêu đó; có sự chế ngự của lí trí đối với con tim; có cái cao thượng,

tế nhị của tình tôi (điều quan trọng không phải là tình yêu của tôi mà là sự yên tĩnh, thanh thản của hồn em); có cái tôn thờ, sùng kính của bậc nam nhi đối với người phụ nữ. Tình yêu có thể chấm dứt vì nhiều lí do, nhưng cái lí do đầy dịu dàng, trân trọng và cao thượng ấy đối với người phụ nữ dễ mấy ai có được.

Nếu bốn câu thơ đầu, cảm xúc có xu hướng bị dồn nén, bị lí trí chi phối thì ở bốn câu thơ sau, mạch cảm xúc lại tuôn tràn, không tuân theo mệnh lệnh của lí trí, khẳng định một tình yêu mãnh liệt không che giấu với điệp khúc tôi yêu em được nhắc lại lần thứ hai:

Tôi yêu em âm thầm không hi vọng

Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen

Nhịp thơ nhanh hơn với những từ “lúc, khi” diễn tả những trạng thái tình yêu biến đổi vô cùng, dồn dập. Nhân vật trữ tình bộc lộ thẳng thắn tâm hồn mình: Một tình yêu âm thầm, không hi vọng, vừa khẳng định lại nét âm thầm (nguyên văn: Không thốt ra lời) vừa nhấn mạnh không chút hi vọng, như tô đậm thêm nét đặc biệt của mối tình đơn phương này. Nhưng dù vậy, tình yêu ấy vẫn diễn ra với mọi sắc thái muôn thuở: Nỗi đau khổ âm thầm, niềm tuyệt vọng, sự rụt rè, lòng ghen tuông giày vò. Hai câu thơ mang tính chất thú nhận đã khơi mở những lớp tình cảm phức tạp và rất con người dưới đáy sâu tâm hồn, sau lớp vỏ ngôn từ bình thản, điềm tĩnh thể hiện qua cách xưng hô, qua vẻ ngoài lạnh lẽ, rụt rè, qua ý thức cố ghìm nén tình cảm, chỉ cho phép nói rằng tình yêu của mình chưa tắt chứ không phải là đang bùng cháy mãnh liệt.

Nhân vật trữ tình không ngại ngần mà trung thực bày tỏ: Khi hậm hực lòng ghen, nghĩa là tôi cũng chỉ như muôn người bình thường khác, cũng bị những tình cảm khổ đau, u ám muôn thuở trong tình yêu vò xé tâm can. Tuy nhiên, có ai đã từng nói, lòng ghen tuông như con rắn độc, nó bóp nghẹt trái tim, bởi vì ghen tuông trong tình yêu dần dần đến mất sáng suốt, như Mêđê vì thù chồng mà giết chết con mình (Mêđê - Ōriphidơ), như Otenlô bóp chết Dexđemôna (Ôtemlô - Sécxpia), như Lenxki thách Ônêghin đấu súng (Epghcrihi Ônêghin - Puskin), như Hoạn Thư hành hạ Thúy Kiều (Truyện Kiều - Nguyễn Du). Liệu nhân vật trữ tình trong bài thơ có bị nổi ghen tuông ngự trị làm hạ thấp con người như vậy không?

Hai câu thơ cuối cùng là câu trả lời, vụt sáng lên một giá trị nhân văn, một tư thế cao thượng của con người đáng yêu ấy.

Tôi yêu em, yêu chân thành đắm đắm

Cầu em được người tình như tôi đã yêu em

Cảm xúc bị dồn nén được giải tỏa, tuôn trào. Điệp khúc tôi yêu em được lấy lại lần thứ ba với một lời khẳng định bản chất của mối tình này: Chân thành, đắm đắm. Xin lưu ý, trong điệp ngữ tôi yêu em, ở nguyên bản tiếng Nga, động từ yêu luôn được ở thể chưa hoàn thành, điều ấy có nghĩa là ngọn lửa tình yêu trong trái tim nhà thơ sẽ không bao giờ tắt, không bao giờ lụi tàn, nhạt phai. Chính là sự chân thành, đắm đắm không bao giờ nhạt phai ấy là cái gốc của tấm lòng cao thượng trong tình yêu này. Nó lí giải vì sao nhân vật trữ tình ở đoạn trên lại có một xử sự dịu dàng, tế nhị, trân trọng người mình yêu và đến cuối bài thơ lại có

một lời chúc thiêng liêng, đầy vị tha: tôi cầu mong em có được một người yêu em cũng chân thành đậm thắm như tôi.

Có một điều tế nhị sâu xa trong hoàn cảnh trớ trêu này. Tình yêu khi không được đền đáp thường là nỗi khổ đau, đưa đến lòng tự ái, hận thù. Nhưng nếu đó là tình yêu của một trái tim chân thật, độ lượng, nhân hậu thì dù bị cự tuyệt, con người vẫn có thể có những xử sự cao thượng. Lời cầu mong cuối bài thơ cũng còn là lời nhắn nhủ của một trái tim giàu độ lượng, chở che như nhà thơ đã viết trong một bài thơ khác:

Nhưng nếu gặp ngày buồn rầu đau đớn

Em thầm thì hãy gọi tên lên

Và hãy tin: còn đây một kỉ niệm

Em vẫn còn sống giữa một trái tim

Chính thái độ trân trọng, tôn thờ, sùng kính, “sự thuần khiết” đối với phụ nữ đã đưa bài thơ của Puskin vươn tới những giá trị nhân văn cao cả trong kho tàng thơ tình nhân loại.

Tôi yêu em, bài thơ đã diễn tả một tình yêu vô vọng, thấm một sắc điệu buồn, nhưng hơn hết vẫn là sự mãnh liệt và cao thượng của trái tim con người với một mối tình không đơm hoa kết trái. Ngôn ngữ thơ giản dị, trong sáng, không có biện pháp tu từ nào ngoài điệp ngữ “tôi yêu em”. Chất thơ của bài thơ toát ra từ những xúc cảm chân thành, ghìm nén, từ những lời nói giản dị nhưng đầy thiết tha, tế nhị và mãnh liệt, đậm thắm mà cao thượng, như Biêlinxki từng nhận định: “Đặc điểm thơ ca Puskin là khả năng phát hiện trong con người mỹ cảm và lòng nhân ái, hiểu theo nghĩa là lòng kính trọng vô hạn đối với phẩm giá con người với tư cách là con người. Tôi yêu em là một khúc hát của trái tim, là một bài thơ tình độc đáo trong thơ ca nhân loại.

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn*.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.